

УДК 94(479.24+575.1):327

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/100-7>

Руслан СІРОМСЬКИЙ,

orcid.org/0000-0002-6744-6379

доктор історичних наук, професор,
декан історичного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(Львів, Україна) ruslan.siromskiy@lnu.edu.ua

Наталія КРАВЕЦЬ,

orcid.org/0000-0002-7455-3236

кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри історії

Національної академії сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного
(Львів, Україна) kravets.natala@gmail.com

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО АЗЕРБАЙДЖАНУ ТА УЗБЕКИСТАНУ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Мета статті полягає у комплексному дослідженні розвитку стратегічного партнерства між Азербайджаном і Узбекистаном на початку XXI століття з акцентом на аналізі політичного діалогу, торговельно-економічного співробітництва, взаємодії в енергетичній сфері, а також розвитку культурно-гуманітарних зв'язків між двома державами. **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах історизму, об'єктивності, наукової достовірності та системності. Використано історико-хронологічний, історико-порівняльний методи, а також методи аналізу та синтезу для опрацювання міжнародних договорів, міждержавних угод, офіційних заяв та дипломатичних документів, що, водночас, сприяло формуванню цілісного уявлення про чинники поглиблення політичної, економічної та гуманітарної взаємодії. **Наукова новизна статті** полягає у всебічному дослідженні особливостей політичної, торговельно-економічної, енергетичної й гуманітарної співпраці двох держав у контексті сучасних геополітичних трансформацій, визначені ролі стратегічного партнерства Азербайджану й Узбекистану у зміцненні міжрегіонального співробітництва між Південним Кавказом та Центральною Азією. **Висновки.** Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що на початку XXI ст. основою міждержавних відносин Азербайджану і Узбекистану стали, по-перше, спільність політичних та економічних інтересів, по-друге, взаємна підтримка територіальної цілісності й суверенітету та, по-третє, прагнення обох держав посилити власну роль у системі міжнародних відносин Центральної Азії та Південного Кавказу. Встановлено, що у досліджуваній період регулярні зустрічі на найвищому рівні, укладення Договору про союзницькі відносини, активізація роботи міжурядових комісій і реалізація спільних економічних проєктів створили якісно новий формат політичного діалогу та інституціоналізували стратегічне партнерство між державами.

Ключові слова: Азербайджан, Узбекистан, Південний Кавказ, стратегічне партнерство, зовнішня політика, регіональна безпека, економічне співробітництво.

Ruslan SIROMSKIY,

orcid.org/0000-0002-6744-6379

Doctor of Historical Sciences, Professor,
Dean of the Faculty of History

Ivan Franko National University of Lviv
(Lviv, Ukraine) ruslan.siromskiy@lnu.edu.ua

Nataliia KRAVETS,

orcid.org/0000-0002-7455-3236

Candidate of Historical Sciences (PhD in History),
Senior Lecturer at the Department of History
Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy
(Lviv, Ukraine) kravets.natala@gmail.com

STRATEGIC PARTNERSHIP BETWEEN AZERBAIJAN AND UZBEKISTAN AT THE BEGINNING OF THE TWENTY-FIRST CENTURY

The purpose of the article is to provide a comprehensive study of the development of the strategic partnership between Azerbaijan and Uzbekistan at the beginning of the twenty-first century, with particular emphasis on the analysis of political dialogue, trade and economic cooperation, interaction in the energy sector, and the development of cultural and humanitarian ties between the two states. **The research methodology** is based on the principles of historicism, objectivity,

scientific validity, and systematicity. The study employs historical-chronological and historical-comparative methods, as well as methods of analysis and synthesis to examine international treaties, interstate agreements, official statements, and diplomatic documents. This methodological approach has contributed to a comprehensive understanding of the factors behind the deepening of political, economic, and humanitarian cooperation between the two countries. **The scientific novelty** of the article lies in its comprehensive examination of the political, trade and economic, energy, and humanitarian cooperation between Azerbaijan and Uzbekistan in the context of contemporary geopolitical transformations. It also identifies the role of their strategic partnership in strengthening interregional cooperation between the South Caucasus and Central Asia. **Conclusions.** The study demonstrates that, at the beginning of the twenty-first century, interstate relations between Azerbaijan and Uzbekistan were primarily based on three key factors: the convergence of political and economic interests, mutual support for each other's sovereignty and territorial integrity, and the shared aspiration of both states to strengthen their positions within the system of international relations in Central Asia and the South Caucasus. It has been established that, during the period under study, regular high-level meetings, the signing of the Treaty on Allied Relations, the intensification of the activities of intergovernmental commissions, and the implementation of joint economic projects created a qualitatively new framework for political dialogue and institutionalized the strategic partnership between the two countries.

Key words: Azerbaijan, Uzbekistan, South Caucasus, strategic partnership, foreign policy, regional security, economic cooperation.

Постановка проблеми. На початку ХХІ ст. міжнародні відносини на пострадянському просторі зазнали суттєвої трансформації під впливом глобальних геополітичних змін, переосмислення національних зовнішньополітичних пріоритетів та формування нових моделей регіонального співробітництва. Особливої ваги набули процеси поглиблення взаємодії між державами Центральної Азії та Південного Кавказу, які дедалі активніше розвивали двосторонні / багатосторонні формати співпраці, орієнтовані на диверсифікацію транспортно-логістичних маршрутів, забезпечення регіональної безпеки та посилення власної ролі у глобальній системі міжнародних відносин. У цьому контексті стратегічне партнерство Азербайджану та Узбекистану – один із найбільш показових прикладів становлення нової моделі міждержавної взаємодії, що ґрунтується на поєднанні політичної довіри, прагматичних економічних інтересів та спільного бачення перспектив розвитку євразійського простору.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Активізація політичного діалогу між Азербайджаном та Узбекистаном на початку ХХІ ст., реалізація масштабних інфраструктурних та інвестиційних проєктів, а також координація позицій у межах Організації тюркських держав привернули увагу сучасних істориків та політологів до низки досліджуваних у статті проблем (наукові праці М. Тагієвої (Tagieva, 2026: 212–219), А. Гасанова (Гасанов, 2015), Ф. Аділова (Аділов, 2019: 108–112), Ю. Бабанли (Бадаллы, 2016), Ш. Файзієва (Файзіев, 2012), Р. Абдуллаєва (Абдуллаев, 2025), А. Ісломов (Ісломов, 2025), Ш. Мірзієєва (Мірзієєв, 2021), І. Карабаєва (Карабаев, 2023), Н. Холматова (Холматов, 2019), Р. Асадова (Асадов, 2020)). Однак, незважаючи на вищезазначене, на сьогодні відсутня комплексна наукова праця,

у якій стратегічне партнерство Азербайджану та Узбекистану було б проаналізовано як цілісне геополітичне явище, з урахуванням його політичних, економічних, безпекових складових. Саме ця обставина зумовлює наукову актуальність і практичну значущість пропонованої статті.

Мета розвідки – проаналізувати процес становлення та розвитку стратегічного партнерства Азербайджану й Узбекистану на початку ХХІ ст., визначити основні напрями двостороннього співробітництва, з'ясувати чинники його активізації, а також визначити роль азербайджансько-узбекистанських відносин у системі регіональної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Дипломатичні відносини Азербайджаном та Узбекистаном були встановлені 2 жовтня 1995 р. «Відтоді двосторонній діалог, послідовно розвиваючись у дусі взаємної поваги та довіри, був піднесений до найвищого рівня стратегічного партнерства й союзництва. Теплий і довірливий характер відносинам надають особисті та особливо довірчі взаємини між лідерами двох держав.», – відзначали представники Республіки Узбекистан (Узбекистан – Азербайджан: устремленное в будущее стратегическое партнерство и союзничество, 2024).

У серпні 1996 р. розпочало роботу посольство Азербайджанської Республіки в Узбекистані, а в липні 1998 р. відкрито посольство Узбекистану в Азербайджанській Республіці (Файзієв, 2012). Надалі, на думку А. Ісломова, «багатогранне узбекистансько-азербайджанське стратегічне партнерство ґрунтувалося на формуванні правових основ, геополітичної ідентичності, торговельно-економічних постулатів і орієнтації на участь у великомасштабних інфраструктурних проєктах, а також у культурно-гуманітарних аспектах» (Ісломов, 2025).

На початку ХХІ ст. азербайджансько-узбекистанські відносини набули нової динаміки,

зумовленої як внутрішньополітичними трансформаціями в обох державах, так і змінами міжнародного середовища. Якщо у другій половині 1990-х рр. основна увага була зосереджена на створенні договірно-правової бази двостороннього співробітництва та налагодженні дипломатичних механізмів взаємодії, то вже з початку нового століття пріоритетом став розвиток економічного партнерства, розширення транспортно-комунікаційних зв'язків, координація зовнішньополітичних позицій і поглиблення співпраці в міжнародних та регіональних організаціях.

Вищезазначені проблеми, зокрема, обговорювалися на найвищому рівні 23-24 березня 2004 р. під час візиту Президент Азербайджанської Республіки Ільхама Алієва до Республіки Узбекистан (Двусторонние отношения, 2017). Під час візиту керівники двох держав провели зустріч віч-на-віч (Азербайджано-узбекские отношения, 2010). «Під час бесіди, що відбулася в атмосфері дружби та взаємної довіри, відбувся широкий обмін думками з питань перспектив розвитку двосторонніх зв'язків між Азербайджаном та Узбекистаном, безпекової ситуації на Південному Кавказі та в Центральній Азії, регіональних і міжнародних проблем, а також інших питань, що становили взаємний інтерес», – зазначали азербайджанські ЗМІ (Азербайджано-узбекские отношения, 2010).

Значну увагу сторони приділили розвитку двостороннього співробітництва, зокрема збільшенню взаємного товарообігу, енергетичним і транспортним питанням, а також розширенню гуманітарних і культурних зв'язків (Азербайджано-узбекские отношения, 2010). У межах візиту відбулося відкриття у місті Ташкент за участю президентів пам'ятника азербайджанському поету Нізамі Гянджеві (Азербайджано-узбекские отношения, 2010). Водночас було підписано Декларацію про подальше зміцнення стратегічного партнерства між Азербайджан та Узбекистан (Взаимные визиты на высоком уровне становятся прочной основой для дальнейшего развития азербайджано-узбекских отношений, 2025). У документі, який заклав основу стратегічних відносин, країни висловили рішучу підтримку мирному врегулюванню карабахського конфлікту (який нині вже знайшов своє вирішення) та виконанню відповідних резолюцій Ради Безпеки ООН і рішень ОБСЄ (Азербайджано-узбекские отношения – хорошее прошлое и перспективное будущее, 2022).

Упродовж наступних років відбулася серія візитів на найвищому рівні (11–12 вересня 2008 р. Президент Узбекистан Іслам Карімов відвідав з офіційним візитом Азербайджан;

27–28 вересня 2010 р. Президент Азербайджан Ільхам Алієв здійснив офіційний візит до Узбекистан; 11–12 жовтня 2012 р. Президент Узбекистан Іслам Карімов здійснив офіційний візит до Азербайджану (Двусторонние отношения, 2017) та ін.), які стали важливими етапами інституціоналізації двостороннього політичного діалогу та заклали підґрунтя для подальшого поглиблення стратегічного партнерства. Під час переговорів сторони підтвердили взаємну підтримку суверенітету й територіальної цілісності, визначили пріоритетні напрями розвитку торговельно-економічного, енергетичного та культурно-гуманітарного співробітництва, а також засвідчили готовність до координації позицій у рамках міжнародних і регіональних організацій. За результатами зустрічей було підписано низку міждержавних і міжурядових угод, спрямованих на розширення договірно-правової бази співробітництва та створення сприятливих умов для реалізації спільних проєктів.

Починаючи від 2017 р. спостерігаємо інтенсифікацію обміну делегаціями (для прикладу, за вісім років відбулося понад 150 візитів на найвищому та високому рівнях (Узбекистан–Азербайджан: устремленное в будущее стратегическое партнерство и союзничество, 2024)). Важливим показником поглиблення азербайджансько-узбекистанського стратегічного партнерства стало динамічне зростання двостороннього товарообігу. Упродовж 2017–2022 рр. його обсяг збільшився більш ніж у шість разів – від 29,0 млн до 181,2 млн дол. США (Байрамлы, 2016). Одночасно зросла роль Азербайджану у зовнішній торгівлі Узбекистану: частка країни в загальному товарообігу Узбекистану підвищилася з 0,1% до 0,4%, в експорті – з 0,2% до 0,7%, а в імпорті – з 0,1% до 0,2% (Байрамлы, 2016). Наведені показники свідчать про поступове зміцнення економічної взаємозалежності двох держав та перехід двостороннього співробітництва до якісно нового рівня. Позитивна динаміка зберігалася і в 2023 р. За підсумками першого півріччя обсяг взаємної торгівлі зріс на 1,7% порівняно з аналогічним періодом попереднього року (Байрамлы, 2016).

В інтерв'ю інформаційно-аналітичному порталу «Xabar.uz» (2018 р.) Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Республіці Узбекистан Гусейн Гулієв також наголосив на суттєвій активізації азербайджансько-узбекистанського економічного співробітництва. Яскравий приклад – 20 лютого 2018 р. Торгово-промислова палата Узбекистану спільно з Національною конфедерацією підприємців Азербайджану провели Узбекистансько-азербай-

джанський бізнес-форум та коопераційну біржу за участю представників ділових кіл обох держав. Захід став важливим чинником пожвавлення двосторонньої ділової співпраці та сприяв розширенню економічних контактів між підприємницькими колами двох країн. Важливим практичним результатом заходу стало підписання угоди про співробітництво між Торгово-промисловою палатою Узбекистану та Національною конфедерацією підприємців Азербайджану, що створило додаткові інституційні передумови для поглиблення двосторонньої торговельно-економічної взаємодії (Посол Азербайджана, 2018).

14-15 жовтня 2019 р. Президент Узбекистану Шавкат Мірзієєв відвідав Азербайджан з офіційним візитом для участі у 7 Саміті Тюркської Ради Організації тюркських держав (С компанією «SOCAR» обговорені перспективи співробітництва в нафтогазовій та хімічній сферах, 2019). Учасники саміту – глави держав Азербайджану, Казахстану, Киргизстану, Туреччини, Узбекистану, а також представники Угорщини (яка брала участь у статусі держави-спостерігача) і Туркменістану обговорили питання, спрямовані на зміцнення та розширення багатостороннього співробітництва в межах Ради співробітництва тюркомовних держав. Одним із ключових результатів саміту стало ухвалення Спільної заяви глав держав, відповідно до якої Республіка Узбекистан приєдналася до Ради співробітництва тюркомовних держав як повноправний член. За підсумками зустрічі також було прийнято Декларацію, яка визначила подальші пріоритети розвитку співпраці між державами тюркського світу. Вступ Узбекистану до Організації став важливим чинником активізації його взаємодії з Азербайджаном, сприяв поглибленню двостороннього стратегічного партнерства та посиленню координації позицій обох держав у межах тюркських інтеграційних процесів (Президент Узбекистану примет участие в саммите Совета сотрудничества тюркоязычных государств, 2019).

Згодом, 6 лютого 2020 р. Міністр закордонних справ Республіки Узбекистан Абдулазіз Камілов у м. Баку зустрівся з Міністром закордонних справ Азербайджанської Республіки Ельмаром Мамед'яровим (В Баку состоялась встреча министров иностранных дел Азербайджана и Узбекистана, 2020). Під час зустрічі було обговорено стан та перспективи розвитку відносин Узбекистану та Азербайджану у різних сферах. Відбувся обмін думками щодо активізації торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва. Зазначалося, що, незважаючи на різке

збільшення двостороннього товарообігу, сторони мають суттєвий потенціал для подальшого нарощування взаємної торгівлі (В Баку состоялась встреча министров иностранных дел Азербайджана и Узбекистана, 2020).

Важливим кроком кроком на шляху до інтенсифікації торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва стало заснування у 2020 р. Узбекистансько-азербайджанської ділової ради – «майданчика», який давав змогу визначати нові точки перетину взаємних інтересів та сприяв зміцненню взаємовигідного інвестиційного співробітництва (Узбекистан–Азербайджан: устремленное в будущее стратегическое партнерство и союзничество, 2024).

31 березня 2021 р. під час неформального саміту Ради співробітництва тюркомовних держав у форматі відеоконференції Президент Шавкат Мірзієєв привітав Азербайджан із поверненням Карабаху та відновленням історичної справедливості (Взаимные визиты на высоком уровне становятся прочной основой для дальнейшего развития азербайджано-узбекских отношений), 2025. «Користуючись нагодою, хочу ще раз привітати Президента Азербайджанської Республіки Ільхама Гейдар огли Алієва та азербайджанський народ із поверненням Нагірного Карабаху та відновленням історичної справедливості, – зазначав він. – Узбекистан готовий зробити свій внесок у цей процес. Ми говорили про відновлення давніх пам'яток, мечетей, культурно-просвітницьких просторів. Наразі ми разом з азербайджанськими колегами продовжуємо роботу в цьому напрямі» (Президент Узбекистану примет участие в саммите Совета сотрудничества тюркоязычных государств, 2019).

2022 рік став одним найпродуктивнішим у розвитку двосторонніх відносин між Азербайджаном та Узбекистаном (Президент Узбекистану примет участие в саммите Совета сотрудничества тюркоязычных государств, 2026: 217). Тільки цього року Президент Азербайджану здійснив три візити до Узбекистану (Взаимные визиты на высоком уровне становятся прочной основой для дальнейшего развития азербайджано-узбекских отношений), 2025). До того ж, 1 серпня 2022 р. у Ташкенті під головуванням заступника Прем'єр-міністра-міністра інвестицій та зовнішньої торгівлі Республіки Узбекистан Жамшида Ходжаєва та міністра економіки Азербайджанської Республіки Микаїла Джаббарова відбулося засідання Спільної міжурядової комісії зі співробітництва між Азербайджаном та Узбекистаном. Участь у заході взяли керівники ключових міністерств, відомств,

галузових об'єднань, комерційних банків та освітніх установ, а також дипломатичних місій двох країн (Состоялось 11-е заседание Совместной узбекско-азербайджанской межправительственной комиссии, 2022).

На засіданні було розглянуто та узгоджено питання подальшого розвитку співробітництва в інвестиційній, промисловій, торговельно-економічній та транспортно-логістичній сферах. Під час виступів глави делегацій двох країн наголосили на динамічному, стійко зростаючому характері двостороннього партнерства, що зміцнюється «завдяки щирим і довірчим відносинам Глав двох держав» (Состоялось 11-е заседание Совместной узбекско-азербайджанской межправительственной комиссии, 2022). Наголошено на взаємному прагненні розвивати взаємовигідну співпрацю в напрямках, що становлять спільний інтерес (Состоялось 11-е заседание Совместной узбекско-азербайджанской межправительственной комиссии, 2022).

Загалом, відзначимо, що у 2022 р. експорт Узбекистану до Азербайджану становив 74,5%, тоді як експорт Азербайджану до Узбекистану – 38,7%. У 2023 р. взаємний товарообіг становив 178 млн дол. США, а у 2024 р. цей показник досяг 252 млн дол. США. «Азербайджан експортував до Узбекистану переважно механічне обладнання, лікарські засоби, пластмасові вироби, кондитерські вироби та різноманітну хімічну продукцію», – резюмувала М. Тагієва (Tagieva, 2026: 217).

У лютому 2023 р. у Ташкенті відбувся перший Форум регіонів «Узбекистан–Азербайджан», за підсумками якого були підписані меморандуми про співробітництво між містами Самарканд і Гянджа, Хіва і Шуша, Бухара і Ленкорань, Коканд і Шекі (Узбекистан–Азербайджан: устремленное в будущее стратегическое партнерство и союзничество, 2024). Згодом – 22 серпня під час візиту президента Узбекистану Шавкат Мірзієєв до Азербайджану було підписано 15 документів на рівні держав, урядів та відомств двох країн, зокрема: Договір про створення Вищої міждержавної ради між Узбекистаном та Азербайджаном; «Дорожня карта» щодо поглиблення всебічного стратегічного партнерства на 2023–2024 роки; Угода про поглиблення співпраці у сфері енергетики; Угода про співробітництво у сферах молодіжної політики та спорту; Зміни до Угоди про безвізові поїздки громадян; Угода про співпрацю у сфері впровадження інформаційної системи електронного обміну бланками дозволів «E-permit»; Угода про співпрацю у сфері культури; Угода про співпрацю у сфері захисту сім'ї та дітей; Угода про співпрацю

у галузі харчової безпеки; Меморандуми про співробітництво між секретаріатами Ради безпеки, у сфері кібербезпеки та ін. (Государственный визит Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева в Азербайджан, 2023).

23 серпня 2023 р. у Ташкенті було підписано «Договір між Республікою Узбекистан і Азербайджанською Республікою про союзницькі відносини». У документі констатовано, що «сторони на довгостроковій основі будують і розвивають союзницькі відносини, які «будуються на основі всебічного співробітництва, довіри, рівності та взаємного врахування національних інтересів, взаємної поваги незалежності, суверенітету, територіальної цілісності та непорушності міжнародно визнаних кордонів Сторін, а також сумлінного виконання взаємних зобов'язань» (Договор Между Республикой Узбекистан и Азербайджанской Республикой О союзнических отношениях, 2023).

Держави підтверджували зобов'язання не брати участі в будь-яких блоках або союзах, спрямованих проти одна одної, а також утримуватися від участі в будь-яких діях, що завдають, на думку однієї зі Сторін, шкоди стратегічному партнерству і союзницьким відносинам двох держав. Жодна зі Сторін не допускала, щоб її територія, ресурси, системи комунікацій та інша інфраструктура використовувалися з метою підготовки або здійснення агресії, збройних чи інших ворожих дій проти одна одної, а також на шкоду державному суверенітету, безпеці та територіальній цілісності іншої Сторони (Договор Между Республикой Узбекистан и Азербайджанской Республикой О союзнических отношениях, 2023).

Напередодні державного візиту Президента Азербайджанської Республіки Ільхама Алієва до Республіки Узбекистан (2024 р.), міжнародне інформаційне агентство «Trend» оприлюднило аналітичну статтю «Азербайджан та Узбекистан зміцнюють зв'язки: нові економічні перспективи на горизонті», у якій було підкреслено якісну трансформацію азербайджансько-узбекистанських відносин, насамперед у торговельно-економічній, інвестиційній та транспортно-логістичній сферах, а також окреслено перспективи подальшого розвитку відносин між двома державами (Динамика развития сотрудничества с Узбекистаном в фокусе внимание СМИ Азербайджана, 2024). У статті, зокрема, зазначалося, що промислове співробітництво між Узбекистаном та Азербайджаном неухильно розширювалося: в Узбекистані функціонувало 236 підприємств за участю азербайджанського капіталу, зокрема 62 спільні підприємства та 174 підприємства, що повністю

належали іноземним інвесторам, а в Азербайджані активно працювали 70 узбекистанських компаній (Динамика развития сотрудничества с Узбекистаном в фокусе внимание СМИ Азербайджана, 2024).

Висновки. Таким чином, на початку XXI ст. Азербайджан та Узбекистан переживали період стратегічного партнерства, який у 2023 р. змінився періодом «союзницьких відносин» (тільки у період 2017–2025 років відбулося бл. 200 візитів і зустрічей на найвищому та високому рівнях, включно з прем'єр-міністрами, міністрами та парламентськими делегаціями (Узбекско-азербайджанские отношения сегодня – это системообразующий элемент формирующейся архитектуры транскаспийского пространства, 2026)). Азербайджано-узбекистанські відносини, спираючись на спільні корені та багаторічну історію, стрімко

розвивалися відповідно до нових геополітичних реалій. Їх еволюція засвідчила перехід від традиційної моделі двостороннього співробітництва до комплексного союзницького партнерства, що охоплювало політичну, економічну, інвестиційну, транспортно-логістичну, енергетичну, оборонну та гуманітарну сфери. Вирішальними чинниками цього процесу стали високий рівень політичної довіри між керівництвом обох держав, збіг стратегічних інтересів у питаннях регіональної безпеки та розвитку транспортних коридорів, а також прагнення до поглиблення інтеграції в межах Організації тюркських держав. У сучасних умовах азербайджансько-узбекистанське партнерство перетворилося на один із ключових елементів формування нової архітектури співробітництва між Центральною Азією та Південним Кавказом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдуллаев Р. Узбекистан и Азербайджан: торгово-экономическое сотрудничество в рамках организации экономического сотрудничества. URL: https://mpkjournal.com/index.php/MPK/article/download/237/251&ved=2ahUKEwjDh5HQn9-UAxWhEhAIHTmVHskQFnoECCYQAQ&usg=AOvVaw0mMAsU_YL4pn9qd207DLYM
2. Аділов Ф. Перспективы развития экономических отношений Республики Узбекистан и Азербайджана. *Фундаментальные и прикладные исследования в современном мире*. 2019. № 26–2. С. 108–112.
3. Азербайджано-узбекские отношения – хорошее прошлое и перспективное будущее. URL: <https://report.az/ru/vneshnyaya-politika/azerbajdzhan-uzbekskie-otnosheniya-horoshee-proshloe-i-perspektivnoe-budushee-komentarij>
4. Азербайджано-узбекские отношения. URL: <https://lib.aliyev-heritage.org/ru/9379476.html>
5. Асадов Р. Торговые отношения Азербайджана и Узбекистана в XXI веке. Баку: Университет АДА, 2020. 55 с.
6. Бадаллы Ю. Внешняя политика Азербайджана и деятельность диаспоры (1991–2011). Баку, 2016. 344 с.
7. Байрамлы Р. Сотрудничество Азербайджана и Узбекистана в условиях современной реальности: достижения и новые перспективы. URL: <https://aircenter.az/ru/single/sotrudnicestvo-azerbaydjana-i-uzbekistana-v-usloviyah-sovremennoy-realynosti-dostijeniya-i-novye-perspektivy-1346>
8. В Баку состоялась встреча министров иностранных дел Азербайджана и Узбекистана. https://eccis.org/news/13047/v_baku_sostojalas_vstrecha_glav_mid_azerbajdzhana_i_uzbekistana
9. Взаимные визиты на высоком уровне становятся прочной основой для дальнейшего развития азербайджано-узбекских отношений. URL: https://azertag.az/ru/xeber/vzaimnye_vizity_na_vysokom_urovne_stanovyatsya_prochnoi_osnovo_dlya_dalneishego_razvitiya_azerbajdzhana_uzbekskih_otnoshenii-3639203
10. Гасанов А. Геополитика Азербайджана. Баку, 2015. 1056 с.
11. Государственный визит Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева в Азербайджан. URL: https://eccis.org/news/25922/gosudarstvennyj_vizit_prezidenta_uzbekistana_shavkata_mirzijoeva_v_azerbajdzhan
12. Двусторонние отношения. URL: <https://tashkent.mfa.gov.az/ru/category/pro-dvustoronnie-otnosheniya>
13. Динамика развития сотрудничества с Узбекистаном в фокусе внимание СМИ Азербайджана. URL: <https://dunyo.info/ru/mir-ob-uzbekistane/uzbeksko-azerbaydzhanskoe-sotrudnichestvo-v-fokuse-vnimanie-smi-azerbaydzhana>
14. Договор Между Республикой Узбекистан и Азербайджанской Республикой О союзнических отношениях. URL: <https://lex.uz/ru/docs/7576964>
15. Исломов А. Взаимное сотрудничество Республики Узбекистан и Республики Азербайджан в формировании современной системы международных отношений. URL: <https://zenodo.org/records/15500751>
16. Карабаев И. Роль Узбекистана в региональной экономической интеграции. Ташкент, 2023. 88 с.
17. Мирзиёев Ш. Стратегия Нового Узбекистана. Ташкент: Узбекистон, 2021. 35 с.
18. Посол Азербайджана: «Безмерно благодарен узбекскому народу за трепетные и братские чувства к нашей стране». URL: <https://ednews.net/ru/news/interview/302980-posol-azerbaydjana-bezmerno-blaqodaren-uzbekskomu>
19. Президент Узбекистана примет участие в саммите Совета сотрудничества тюркоязычных государств. URL: <https://president.uz/ru/lists/view/2929>
20. С компанией «SOCAR» обсуждены перспективы сотрудничества в нефтегазовой и химической сферах. URL: https://www.utg.uz/ru/press-service/novosti/s_kompaniey_sokar_obsuzhdeny_perspektivy_sotrudnichestva_v_neftegazovoy_i_khimicheskoy_s_138/
21. Состоялось 11-е заседание Совместной узбекско-азербайджанской межправительственной комиссии. https://eccis.org/news/23888/sostojalos_11-e_zasedanie_sovmestnoj_uzbeksko-azerbajdzhanskoj_mezhpravitelstvennoj_komissii

22. Узбекистан–Азербайджан: устремленное в будущее стратегическое партнерство и союзничество. URL: <https://oman.mfa.uz/news/4023>

23. Узбекско-азербайджанские отношения сегодня – это системообразующий элемент формирующейся архитектуры транскаспийского пространства. URL: <https://dunyo.info/ru/analitika/uzbeksko-azerbaydzhanskije-otnosheniya-segodnya-eto-sistemoobrazuyushchiy>

24. Файзиев Ш. Отношения между Узбекистаном и Азербайджаном имеют большие перспективы. URL: https://www.elibrary.az/docs/jurnal/jrn2012_768.pdf

25. Холматов Н. Торговые отношения Узбекистана со странами Кавказа: история и перспективы. Ташкент : Академнашр, 2019. 75 с.

26. Tagieva M. Relations between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Uzbekistan. *Science & Reality*. 2026. № 1 (25). P. 212–219.

REFERENCES

1. Abdullaev, R. (2025). Uzbekistan i Azerbaidzhan: torgovo-ekonomicheskoe sotrudnichestvo v ramkakh organizatsii ekonomicheskogo sotrudnichestva [Uzbekistan and Azerbaijan: trade and economic cooperation within the framework of the Economic Cooperation Organization]. URL: <https://mpkjournal.com/index.php/MPK/article/download/237/251> [in Russian]
2. Adilov, F. (2019). Perspektivy razvitiia ekonomicheskikh otnoshenii Respubliki Uzbekistan i Azerbaidzhana [Prospects for the development of economic relations between the Republic of Uzbekistan and Azerbaijan]. *Fundamentalnye i prikladnye issledovaniia v sovremennom mire*. № 26–2. S. 108–112. [in Russian]
3. Azerbaidzhano-uzbekskie otnosheniia – khoroshee proshloe i perspektivnoe budushchee [Azerbaijani-Uzbek relations: a good past and a promising future] (2022). URL: <https://report.az/ru/vneshnyaya-politika/azerbaidzhano-uzbekskie-otnosheniya-horoshee-proshloe-i-perspektivnoe-budushee-kommentarij> [in Russian]
4. Azerbaidzhano-uzbekskie otnosheniia [Azerbaijani-Uzbek relations] (2010). URL: <https://lib.aliyev-heritage.org/ru/9379476.html> [in Russian]
5. Asadov, R. (2020). Torgovye otnosheniia Azerbaidzhana i Uzbekistana v XXI veke [Trade relations between Azerbaijan and Uzbekistan in the 21st century]. Baku : ADA Universitet. 55 p. [in Russian]
6. Badally, Iu. (2016). Vneshniaia politika Azerbaidzhana i deiatel'nost' diaspory (1991–2011) [Foreign policy of Azerbaijan and the activities of the diaspora (1991–2011)]. Baku. 344 p. [in Russian]
7. Bairamly, R. Sotrudnichestvo Azerbaidzhana i Uzbekistana v usloviakh sovremennoi realnosti: dostizheniia i novye perspektivy [Cooperation between Azerbaijan and Uzbekistan in the context of modern realities: achievements and new prospects] (2024). URL: <https://aircenter.az/ru/single/sotrudnichestvo-azerbaydjana-i-uzbekistana-v-usloviakh-sovremennoy-realnosti-dostizheniya-i-novye-perspektivy-1346> [in Russian]
8. V Baku sostoialas vstrecha ministrov inostrannykh del Azerbaidzhana i Uzbekistana [A meeting of the foreign ministers of Azerbaijan and Uzbekistan took place in Baku] (2020). URL: https://eccis.org/news/13047/v_baku_sostojalas_vstrecha_glav_mid_azerbaidzhana_i_uzbekistana [in Russian]
9. Vzaимnye vizity na vysokom urovne stanoviat'sia prochnoi osnovoi dlia dalneishego razvitiia azerbaidzhano-uzbekskikh otnoshenii [Mutual high-level visits are becoming a solid foundation for the further development of Azerbaijani-Uzbek relations] (2025). URL: https://azertag.az/ru/xeber/vzaimnye_vizity_na_vysokom_urovne_stanovyatsya_prochnoi_osnovoi_dlia_dalneishego_razvitiia_azerbaidzhano_uzbekskikh_otnoshenii-3639203 [in Russian]
10. Gasanov, A. (2015). Geopolitika Azerbaidzhana [Geopolitics of Azerbaijan]. Baku. 1056 p. [in Russian]
11. Gosudarstvennyi vizit Prezidenta Respubliki Uzbekistan Shavkata Mirziyoeva v Azerbaidzhan [State visit of the President of the Republic of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev to Azerbaijan] (2023). URL: https://eccis.org/news/25922/gosudarstvennyj_vizit_prezidenta_uzbekistana_shavkata_mirziyoeva_v_azerbaidzhan [in Russian]
12. Dvustoronnie otnosheniia [Bilateral relations] (2017). URL: <https://tashkent.mfa.gov.az/ru/category/pro-dvustoronnie-otnosheniya> [in Russian]
13. Dinamika razvitiia sotrudnichestva s Uzbekistanom v fokuse vnimaniia SMI Azerbaidzhana [The dynamics of cooperation with Uzbekistan in the focus of Azerbaijani media] (2024). URL: <https://dunyo.info/ru/mir-ob-uzbekistane/uzbeksko-azerbaydzhanskoe-sotrudnichestvo-v-fokuse-vnimanie-smi-azerbaydzhana> [in Russian]
14. Dogovor mezhdur Respublikoi Uzbekistan i Azerbaidzhanskoi Respublikoi o soiuзnicheskikh otnosheniiax [Treaty between the Republic of Uzbekistan and the Republic of Azerbaijan on Allied Relations] (2023). URL: <https://lex.uz/ru/docs/7576964> [in Russian]
15. Islomov, A. (2025). Vzaимnoe sotrudnichestvo Respubliki Uzbekistan i Respubliki Azerbaidzhan v formirovaniі sovremennoi sistemy mezhdunarodnykh otnoshenii [Mutual cooperation between the Republic of Uzbekistan and the Republic of Azerbaijan in shaping the modern system of international relations]. URL: <https://zenodo.org/records/15500751> [in Russian]
16. Karabaev, I. (2023). Rol Uzbekistana v regionalnoi ekonomicheskoi integratsii [The role of Uzbekistan in regional economic integration]. Tashkent. 88 p. [in Russian]
17. Mirziyoev, Sh. (2021). Strategiia Novogo Uzbekistana [The Strategy of New Uzbekistan]. Tashkent : Uzbekistan. 35 p. [in Russian]
18. Posol Azerbaidzhana: «Bezmerно blagodaren uzbekskomu narodu za trepetnye i bratskie chuvstva k nashei strane» [Ambassador of Azerbaijan: «Immeasurably grateful to the Uzbek people for their sincere and brotherly feelings towards our country»] (2018). URL: <https://ednews.net/ru/news/interview/302980-posol-azerbaydjana-bezmerno-blaqodaren-uzbekskomu> [in Russian]

19. Prezident Uzbekistana primet uchastie v sammite Soveta sotrudnichestva tiurkoiazыchnykh gosudarstv [The President of Uzbekistan will participate in the Summit of the Cooperation Council of Turkic-Speaking States] (2019). URL: <https://president.uz/ru/lists/view/2929> [in Russian]
20. S kompaniei «SOCAR» obsuzhdeny perspektivy sotrudnichestva v neftegazovoi i khimicheskoi sferakh [Prospects for cooperation in the oil, gas and chemical sectors discussed with SOCAR] (2019). URL: https://www.utg.uz/ru/press-service/novosti/s_kompaniei_socar_obsuzhdeny_perspektivy_sotrudnichestva_v_neftegazovoy_i_khimicheskoy_s_138/ [in Russian]
21. Sostoialos 11-e zasedanie Sovmestnoi uzbeksko-azerbaidzhanskoi mezhpriavitelstvennoi komissii [The 11th meeting of the Joint Uzbek-Azerbaijani Intergovernmental Commission was held] (2022). URL: https://eccis.org/news/23888/sostoialos_11-e_zasedanie_sovmestnoj_uzbeksko-azerbaidzhanskoy_mezhpriavitelstvennoj_komissii [in Russian]
22. Uzbekistan–Azerbaidzhan: ustremlennoe v budushchee strategicheskoe partnerstvo i soiuznichestvo [Uzbekistan–Azerbaijan: Future-oriented strategic partnership and alliance] (2024). URL: <https://oman.mfa.uz/news/4023> [in Russian]
23. Uzbeksko-azerbaidzhanskіe otnosheniia segodnia – eto sistemoobrazuiushchii element formiruiushcheisia arkhitektury transkaspiskogo prostranstva [Uzbek-Azerbaijani relations today are a system-forming element of the emerging architecture of the Trans-Caspian region] (2026). URL: <https://dunyo.info/ru/analitika/uzbeksko-azerbaydzhanskіe-otnosheniya-segodnya-eto-sistemoobrazuyushchiy> [in Russian]
24. Faiziev, Sh. (2012). Otnosheniia mezhdU Uzbekistanom i Azerbaidzhanom imeiut bolshie perspektivy [Relations between Uzbekistan and Azerbaijan have great prospects]. URL: https://www.elibrary.az/docs/jurnal/jrn2012_768.pdf [in Russian]
25. Kholmatov, N. (2019). Torgovye otnosheniia Uzbekistana so stranami Kavkaza: istoriia i perspektivy [Trade relations of Uzbekistan with the countries of the Caucasus: history and prospects]. Tashkent: Akademyashr. 75 p. [in Russian]
26. Tagieva, M. (2026). Relations between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Uzbekistan. Science & Reality. № 1 (25). P. 212–219.

Дата першого надходження статті до видання: 01.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.07.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 20.08.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

